

Teologie nebe-nebo-peklo je možná jednoduchá, ale není ani biblická, ani morálně obhajitelná

Teologie

Teologie nebe-nebo-peklo je možná jednoduchá, ale není biblická, ani morálně obhajitelná

Teologie

Teologie nebe-nebo-peklo je možná jednoduchá, ale není ani biblická, ani morálně obhajitelná. Jaká je alternativa?

Věříte v peklo? Pokud ano, máte velkou společnost.

Podle průzkumu *Pew Research Center* věří v peklo 82 % evangelikálních křesťanů (bez ohledu na rasu). Katolíci (63 %) se věčného vědomého utrpení obávají o něco méně, ale i mezi protestanty hlavního proudu (60 %) zůstává tento názor většinový.

Vzhledem k tomu, že protestanti hlavního proudu se o věčném zatracení zmiňují z kazatelny nebo v denominačních programech jen zřídka, pokud vůbec, je s podivem, proč je „pekelnictví“ čili „infernismus“ (odborný termín) mezi věřícími stále tak silné.

Strach z věčného vědomého utrpení je úžasným lákadlem pro upoutání pozornosti. A náboženství **nebe-nebo-peklo** je natolik jednoduché, že mu rozumí prakticky každý.

Kromě toho, pokud se můžeme řídit kázáními zesnulého evangelisty Billyho Grahama, vstupenky do nebe se dají pořídit levně. Pomodlete se modlitbu hříšníka a jste tam. Dobré skutky, jak nám Billy neúnavně připomínal, nemají na váš věčný osud žádný vliv.

Důležitější je, že hrozba zatracení poskytuje církvi vzrušující *raison d'être* (francouzsky „důvod bytí“, smysl či důvod bytí/existence/života). Pořádáme kázání a posíláme misionáře, aby zachránili duše před peklem. Tečka.

Zároveň platí, že nejrychleji rostoucí náboženskou skupinou v Americe jsou lidé bez jakékoliv náboženské příslušnosti. Podle jiného průzkumu agentury *Pew* do této kategorie spadají 4 z 10 mileniálů (tedy lidí, kterým je v současnosti 24 až 39 let). Jinými slovy, mezi nejmladšími dospělými Američany je stejně „nevěřících“ jako křesťanů. [Jak hlásal](#) jeden z titulků: „Mileniálové opouštějí náboženství a už se nevracejí“.

Pokud je Bůh láska, ptají se mileniálové, jak může Bůh s radostí odsoudit lví část populace k věčnému vědomému utrpení? Všechny buddhisty, hinduisty a muslimy? Všechny ateisty a agnostiky? A co miliony lidí, kteří nemají mentální kapacitu na to, aby zaškrtnuli správnou teologickou kolonku?

„Teologie *nebe-nebo-peklo* není ani biblická, ani morálně obhajitelná.“

Ve své skvělé knize *That All Shall Be Saved: Heaven, Hell and Universal Salvation* (*Aby všichni byli spaseni: Nebe, peklo a univerzální spása* Yale University Press, 2019) David Bentley Hart, východní pravoslavný teolog tvrdí, že koncept věčného zatracení je nebiblický a morálně ohavný. Hart má zaslouženou pověst konzervativního učenice, takže jeho závěry nemají nic společného s tím, že by byl měkký vůči hříchu nebo odmítal jasné učení Bible.

První strofa názvu knihy je Hartovým překladem 1. Timoteovi 2,4, kde se uvádí, že Bůh si přeje, **aby**

všichni byli spaseni“. Kromě zpracování konkrétních biblických textů se Hart opakovaně vrací k ústřední teologické otázce: Jak mohou blahoslavení v nebi existovat ve stavu nadšené blaženosti, zatímco jejich přátelé a rodinní příslušníci, kteří se nikdy nemodlili modlitbu hříšníka, se zmítají v nekonečné agónii?

Před sedmdesáti lety, když moji rodiče začínali žít v manželství, se tato otázka objevovala jen zřídka. Všichni chodili do kostela, alespoň občas, a dokonce i většina těch, kteří se v neděli neukázali, se stále považovala za křesťany.

Ale když se 40 procent lidí ve vašem věku nehlásí k žádnému organizovanému náboženství a všichni mají přátele agnostiky nebo ateisty, stává se představa, že jen křesťané projdou perlovou bránou, velmi problematickou.

To platí obzvláště tehdy, když tolik křesťanů, kteří se hlásí ke křesťanství, projevuje jen málo ze soucitu svého Mistra s chudými a vyvrženými.

Hartova dostupná, 232stránková práce nám připomíná, že odkazů na univerzální spásu je v Písmu mnoho. Jan Křtitel vidí Ježíše, jak jde po cestě, a volá: „Hle, Beránek Boží, který snímá **hřích světa.**“ Později v Janově evangeliu Ježíš prohlašuje: „A já, až budu vyzdvižen ze země, přitáhnu k sobě **všechny lidi.**“

Při své práci hospicového kaplana jsem zjistil, že prakticky všichni Texasané určitého věku dokáží z paměti citovat Jan 3,16 (vždy z překladu King James Version): „*Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.*“ Málokdo se však naučil nazpaměť následující verš: „*Neboť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něj spasen.*“

V 1. listu Timoteovi oslavuje autor „Boha, našeho Spasitele, který chce, aby **všichni byli spaseni** a došli k poznání pravdy. Neboť je jeden Bůh; je také jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, Kristus Ježíš, sám člověk, který dal sám sebe jako **výkupné za všechny.**“ A pak je tu 1. Korintským 15,22: „Neboť jako v Adamovi všichni umírají, tak i v Kristu **všichni budou oživeni.**“ A tak je to i s Kristem.

Nejjasněji je toto učení vysloveno ve druhé kapitole listu Filipánům, kde Pavel, pravděpodobně citující raně křesťanský hymnus, oslavuje ono **skvělé ranní vstávání** (píseň Mahalie Jackson - *Great Gettin' Up Morning*), kdy „před Ježíšovým jménem poklekne **každé koleno na nebi, na zemi i pod zemí** a **každý jazyk vyzná,** že Ježíš Kristus je Pán, ke slávě Boha Otce“.

Všichni budou spaseni. Je to v Písmu.

Námítky jsou zřejmé. Pokud budou všichni spaseni, proč Ježíš tolik mluvil o pekle? Proč například podobenství o ovcích a kozlech (Matouš 25) končí těmito mrazivými slovy: „*Jděte ode mne, zlořečení, do věčného ohně připraveného pro ďábla a jeho anděly*“?

„Pokud je Bůh láska,“ ptají se mileniálové, jak může Bůh radostně poslat lví podíl populace do věčného vědomého utrpení?“

Jak sladit ono „*všichni budou spaseni*“ s „*odchodem do věčného ohně*“? Které možnosti bychom měli dát přednost?

Musíme, jak navrhuje teolog Jurgen Moltmann, volit mezi eschatologií dvojího osudu podle Matouše a Marka a univerzalismem Jana a Pavla (apoštolů, ne Johna Lennona a Paula McCartneyho)?

Myslím, že ne.

Pokud bychom pasáž o „ovcích a kozlech“ v Matoušově evangeliu 25 brali doslova, měli bychom všichni velké problémy. Tato pasáž nemá nic společného s přijetím Ježíše jako svého osobního Spasitele. Je to naše pohrdání uvězněnými, chudými, hladovými a uprchlíky, které nás řadí do kolonky kozlů:

„Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít, byl jsem cizinec, a nepřijali jste mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocný a ve vězení, a nenavštívili jste mě“.

Podobenství o Lazarovi a boháčovi (Lk 16) je pravděpodobně druhým nejznámějším úryvkem o pekle v Novém zákoně. Velká a nepřekonatelná propast odděluje spasené, kteří odpočívají v Abrahamově náručí, od zatracených, kteří strádají v moři plamenů.

Opět zde však není žádná souvislost mezi modlitbou *Modlitby hříšníka* a „spasením“; rozhodující je, stejně jako v Matoušově 25. kapitole, jak se chováme k těm nejmenším a ztraceným.

Desátá kapitola Markova evangelia nabízí podobné dilema. Muž tradičně označovaný jako „bohatý mladý vladař“ sice splnil všechny náboženské požadavky, ale není připraven rozdat všechn svůj majetek chudým a následovat Ježíše. Když ten chudák smutně odchází, Ježíš se obrací na své učedníky a říká: *„Snadněji projde velbloud uchem jehly než bohatý do Božího království.“*

Učedníci jsou šokováni, dokonce pohoršeni. Pokud jsou přední občané společnosti nehodni království, jakou šanci máme my ostatní? Pokud se tento náboženský vzor nedostane do Božího království, ptají se: „Kdo tedy může být spasen?“.

V den, kdy jsem napsal tento článek, zmizelo během jediného týdne deset procent mých penzijních investic. Donald Trump a Michael Bloomberg by se mohli považovat za bohaté, ale já se cítím finančně zranitelný.

Severoameričané tvoří pět procent světové populace, ale ovládají více než třetinu bohatství celé naší planety. Podle globálních měřítek jsem bohatý – a nejráději bych si toto postavení udržel. Což ze mě dělá kozla.

Nechci být kozlem. Stejně jako Markův bohatý mladík se od Ježíše odvracím se slzami v očích a s bolestí v srdci. Ale přesto se odvracím. Moje závislost na požehnáních života proměnila mé srdce v kámen.

V synoptických evangeliích je kupodivu lůza uvedena na večírek Božího království bez ohledu na to, zda mají vstupenku, nebo ne. To my, kteří trpíme závislostí na požehnání, skončíme venku a budeme se jen dívat dovnitř.

Proto je naše spása lidsky řečeno „nemožná“. Naštěstí „u Boha je možné všechno“.

V 8. kapitole listu Římanům se Pavel vyjadřuje podobně, když říká, že svět byl *„podroben marnosti“*.

Je tu existenciální marnost z vědomí, že slabost a smrt se každým dnem přibližují.

Je tu morální marnost, o níž Pavel mluví v předchozí kapitole: *„Neboť nečiním dobro, které chci, ale*

zlo, které nechci, činím.“

Jsou tu systémové či společenské a sociální formy marnosti, které se projevují v násilí, válkách a útlaku.

Svět sténá pod tíhou marnosti, zdánlivé nemožnosti, že by svět mohl být někdy zachráněn z otroctví smrti a rozkladu.

Dokonce i ti, kdo kráčejí s Ježíšem, vnitřně sténají, protože cesta do Božího království je dlouhá a naše nohy jsou slabé.

Dokonce i Duch Boží sténá hluboko v našem nitru.

Pavel však zůstává přesvědčen, že *„utrpení tohoto času se nedají srovnávat s budoucí slávou, která nám má být zjevena“*. Jsme jako žena v porodních bolestech, říká apoštol. Naše bolest je produktivní. Bůh proměňuje sténání ve slávu. Kouzlo evangelia působí. Můžeme to cítit.

„Je to naše pohrdání uvězněnými, chudými, hladovými a uprchlíky, které nás řadí do kolonky kozlů.“

Když se pacientům v hospici, se kterými pracuji, řekne, že jejich bolest je produktivní, všechno se změní. Bohatý mladík nemohl rozdat všechno, co měl, ale vdova, která vhodila své mince do pokladnice, mohla. Stejně tak moji pacienti rozdali všechno. Zůstává jen bolest, sténání, nemožná marnost nesmyslné smrti.

Nepotřebují pochopit, proč se jejich svět stal tak zvráceným a nespravedlivým; potřebují jen věřit, že Bůh stále působí.

Jednoho dne, říkám svým pacientům, Bůh narovná všechno, co je křivé, spraví všechno, co je rozbité, uzdraví všechno, co je nemocné, a setře nám každou slzu z očí. Když to řeknu, rozzáří se jim oči. Teprve pak tomu uvěřím.

Proto si v postním období připomínáme, že jsme prach a v prach se obrátíme. To je jediný lék na naši závislost na požehnání.

Cestou do kostela mívám ceduli, která křičí: „Kam půjdeš, až zemřeš: do nebe, nebo do pekla?“. Většina našich církví zanechala tento druh teologie daleko za sebou, ale bojíme se nabídnout životaschopnou alternativu.

Hart má pravdu. Teologie *nebe-nebo-peklo* není ani biblická, ani morálně obhajitelná. Ale pro lidi, kteří získávají náboženské informace od televizních kazatelů a billboardů u silnic, je to jediný druh křesťanství na trhu.

Nastal čas, aby umírnění a pokrokoví kazatelé hlavního proudu hovořili o biblické vizi univerzálního vykoupení.

Pokud nevíme, co říct, můžeme jen opakovat jazyk Písma. Jistě, je to všechno poezie a podobenství, jazyk určený k vyjádření nevyjádřitelného. Ale je to jediný jazyk, který máme, a ten stačí.

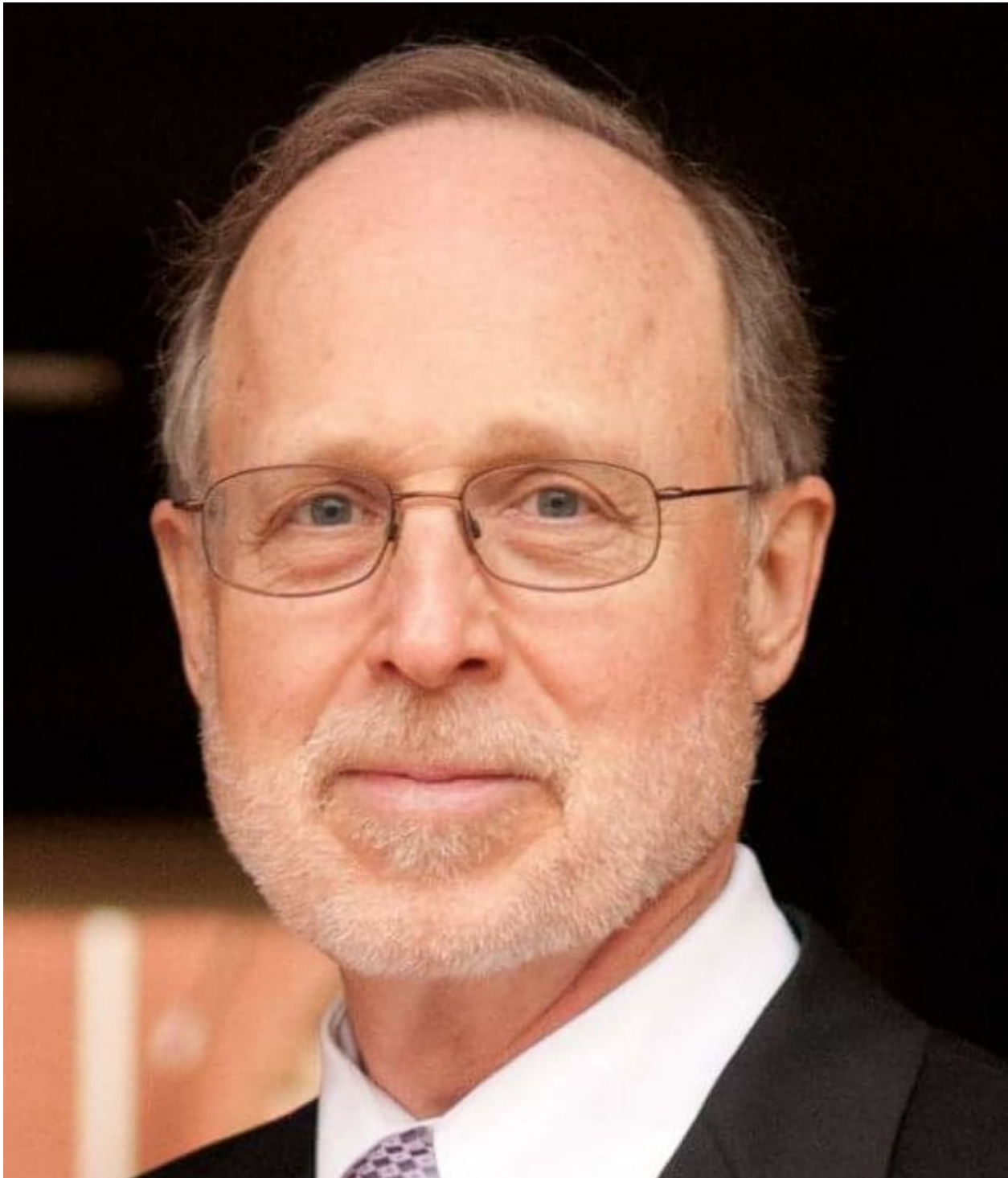
Bůh je láska. Bůh miluje svět a vykupuje každou jeho píď. A jednoho dne bude Bůh předsedat sňatku nebe a země.

Nejsem si jistý, co to znamená, ale mám v plánu být u toho, až se to stane, abych to viděl.

ALAN BEAN

[Baptist News Global](#)

Alan Bean

Alan Bean

Alan Bean je výkonným ředitelem [Friends of Justice](#), aliance členů komunity, která obhajuje

reformu trestního soudnictví. Žije v Arlingtonu v Texasu.

Dr. Alan Bean, který žije v Arlingtonu v Texasu, založil *Friends of Justice* v roce 2000 poté, co se dozvěděl o drogovém zátahu v Tulii v Texasu, kde policie zadržela 47 lidí - 37 z nich byli Afroameričané - na základě falešného svědectví tajného agenta.

Od té doby jeho organizace vedla nezávislá vyšetřování v Tulia Sting a v roce 2006 v případě "Jena Six", zahrnující skupinu šesti afroamerických studentů, kteří byli odsouzeni za bití bílého studenta na střední škole Jena v Louisianě.

Jako bývalý kazatel Alan Bean říká, že se vždy zajímal o historii náboženství a jeho důsledky pro soudní systém.

Dr. Alan Bean je rodák z Alberty v Kanadě. Navštěvoval *Southern Baptist Seminary* v Louisville, Ky., kde získal doktorát z církevních dějin.

-van-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)